

TEZA:

Wyższy Sąd Dyscyplinarny, dokonując analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz uzasadnienia orzeczenia sądu pierwszej instancji, doszedł do wniosku, że przewód sądowy należy powtórzyć w całości. W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego zebrany w sprawie materiał dowodowy, choć obszerny, nie rozstrzyga bazowych kwestii w sprawie. Wobec powyższego należało uchylić zaskarżone orzeczenie i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

WO - 54/21

ORZECZENIE

z dnia 29 sierpnia 2022 r.

**Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie
w składzie:**

Przewodniczący: S WSD Krzysztof Górecki

Sędziowie: S WSD Leszek Korczak

S WSD Daniela Sosin

Protokolant: Piotr Ciepiński

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Moniki Marukiewicz
po rozpoznaniu w dniu 29 sierpnia 2021 r. na rozprawie: sprawy radcy prawnego R. N. (...) obwinionego o popełnienie przewinień dyscyplinarnych z:

- art. 11 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z 22 listopada 2014 r. w związku z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych;
- art. 6, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 i art. 44 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z 22 listopada 2014 r. w związku z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych;
- art. 6, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 i art. 46 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z 22 listopada 2014 r. w związku z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych;
- art. 6, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 25 ust. 1, art. 26 ust. 1, 27 pkt 5) i 28 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego

Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z 22 listopada 2014 r. w związku z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych;

- art. 6, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z 22 listopada 2014 r. w związku z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych;

na skutek odwołania z dnia 10 lutego 2021 r. wniesionego przez obrońcę obwinionego, od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 23 grudnia 2020 r. sygn. akt: D-158/19

orzeka:

- I. uchyla w całości zaskarżone orzeczenie i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu Okręgowej Izby Radców Prawnych ;
- II. orzeczenie o kosztach postępowania odwoławczego w kwocie 1.800,00 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) pozostawia Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu Okręgowej Izby Radców Prawnych .

UZASADNIENIE

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w dniu 23 grudnia 2020 r. wydał orzeczenie w sprawie radcy prawnego R. N. (...), który był obwiniony, o to że:

1) dopuścił się naruszenia godności zawodu radcy prawnego przez występowanie w bliżej nieustalonym okresie jednak nie wcześniej niż w dniu 10 października 2015 r. do dnia wydania postanowienia o przedstawieniu zarzutów jako rzekomy dyrektor i wyższy urzędnik spółek (...) oraz (...), wydając wytyczne oraz zalecenia w imieniu ww. spółek w przedmiocie wszczęcia i dalszego prowadzenia działań na ich rzecz, działając bez wiedzy, wbrew woli oraz na szkodę pokrzywdzonych spółek, w tym zakresie wszczęcia i prowadzenia postępowania sądowego przed Sądem w (...). pod sygn. akt 2126/15, w sytuacji gdy nigdy nie był mianowany na dyrektora czy wyższego urzędnika w (...) oraz (...), co zostało stwierdzone wiadomym mu prawomocnym wyrokiem Sądu Wyższego w (...) nr 2017-006, tj. w sprawie czynu określonego w art. 11 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego

Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w związku z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych,

2) dopuścił się naruszenia godności zawodu i nienależytego wykonywania zawodu radcy prawnego przez niezłożenie w okresie począwszy od dnia 7 maja 2018 r. do dnia wydania postanowienia o przedstawieniu zarzutów sprawozdania z czynności podjętych w imieniu spółek (...) oraz (...), jako ich rzekomy przedstawiciel lub pełnomocnik tym spółkom, tj. w sprawie czynu określonego w art. 6, 11 ust. 1, 12 ust. 1 i 44 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w związku z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych,

3) dopuścił się naruszenia godności zawodu i nienależytego wykonywania zawodu radcy prawnego przez niezwrócenie w okresie począwszy od dnia 7 maja 2018 r. do dnia wydania postanowienia o przedstawieniu zarzutów spółkom: (...) oraz (...), oryginałów rzekomych dokumentów pełnomocnictw, a także wszelkiej dokumentacji, notatek, plików elektronicznych oraz korespondencji e-mailowej i pozyskanych informacji, jako rzekomy przedstawiciel lub pełnomocnik pokrzywdzonych spółek, pomimo wezwania radcy prawnego R. N. przez ww. spółki oraz odwołania wszelkich rzekomych pełnomocnictw, tj. w sprawie czynu określonego w art. 6, 11 ust. 1, 12 ust. 1 i 46 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w związku z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych,

4) dopuścił się naruszenia godności zawodu i nienależytego wykonywania zawodu radcy prawnego przez podawanie się w okresie począwszy od dnia 10 października 2015 r. do dnia wydania postanowienia o przedstawieniu zarzutów za rzekomego dyrektora i sekretarza spółek (...) oraz (...), wystąpienie z powództwem w sprawie prowadzonej przed Sądem w (...) sygn. akt 2126/2015 przeciwko spółce (...) z siedzibą na (...), wobec której legitymował się równolegle jako jej rzekomy pełnomocnik w ramach innych czynności zawodowych, będąc pełnomocnikiem procesowym spółki (...) z siedzibą na (...) w sprawie przed Sądem Okręgowym pod sygn. akt XX GC 574/13, tj. w sprawie czynu określonego w art. 6, 11 ust. 1, 12 ust. 1, 25 ust. 1, 26 ust. 1, 27 pkt 5 i 28 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w związku z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych oraz

5) dopuścił się naruszenia godności zawodu i nienależytego wykonywania zawodu radcy

prawnego w okresie począwszy od września 2015 r. do dnia wydania postanowienia o przedstawieniu zarzutów przez posługiwanie się nieważnymi oraz sfalszowanymi pełnomocnictwami z dnia 2 stycznia 2015 r. udzielonymi rzekomo przez J. B. A. do działania w imieniu Spółki (...) z siedzibą na (...), tj. w sprawie czynu określonego w art. 6, 11 ust. 1 i 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w związku z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych.

6) dopuścił się naruszenia godności zawodu i nienależytego wykonywania zawodu radcy prawnego w okresie począwszy od września 2015 r. do dnia wydania postanowienia o przedstawieniu zarzutów przez podejmowanie czynności procesowych bez wiedzy i zgody Spółki (...), a nadto nieinformowanie Spółki (...) o podjętych czynnościach, przebiegu sprawy i jej wyniku, a w szczególności o skutkach podejmowanych czynności, tj. w sprawie czynu określonego w art. 6, 11 ust. 1 i 12 ust. 1 i 44 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w związku z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych.

W wydanym orzeczeniu Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uniewinnił radcę prawnego R. N. od czynu zarzucanego w punkcie 6 powyżej, w pozostałym zakresie uznał obwinionego winnym wszystkich pozostałych zarzucanych mu czynów (pkt 1 do 5) i za każdy z nich wymierzył obwinionemu karę pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego - orzekając karę łączną pozbawienia prawa do wykonywania zawodu.

Wydając orzeczenie sąd I instancji zmodyfikował opisy poszczególnych czynów przyjmując, że czyn:

z punktu 1) został popełniony do 1 kwietnia 2019 r.,

z punktu 2) został popełniony do dnia orzekania,

z punktu 3) został popełniony do dnia orzekania,

z punktu 4) został popełniony do dnia 14 marca 2019 r.

W przypadku pkt 5) Okręgowy Sąd Dyscyplinarny orzekł, że uznaje radcę prawnego R. N. winnym zarzucanego mu w punkcie 5 wniosku o ukaranie czynu, przyjmując, że czy ten polegał na tym, iż obwiniony dopuścił się naruszenia godności zawodu i nienależytego wykonywania zawodu radcy prawnego w okresie począwszy od września 2015 r. do dnia wydania

postanowienia o przedstawieniu zarzutów przez posługiwanie się nieważnymi oraz sfałszowanymi pełnomocnictwami z dnia 2 stycznia 2015 r. udzielonymi rzekomo przez J. B. A. do działania w imieniu Spółki (...) z siedzibą na (...). poprzez m.in. zawarcie w dniu 4 lutego 2015 r. w imieniu spółki (...) umowy darowizny (Rep. A nr 1194/2015) przed notariuszem R. W. w R., działając zarówno po stronie darczyńcy (...), jak i obdarowanego (Fundacja H. z siedzibą w (...)), której przedmiot stanowiły nieruchomości o wartości według kwoty wskazanej w akcie notarialnym: 8 335 480 zł, nie będąc do niniejszej umocowanym, działając bez zlecenia oraz wbrew woli Spółki (...), doprowadzając niniejszą spółkę do znacznej szkody w wyniku m. in. zmiany wpisu własności tych nieruchomości, polegającej na braku możliwości rozporządzania nieruchomościami.

Ponadto na podstawie art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych zasądzono od obwinionego radcy prawnego R. N. (...) na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych tytułem zwrotu kosztów postępowania dyscyplinarnego kwotę 3 000 złotych.

Od wydanego orzeczenia odwołanie złożył obrońca obwinionego zaskarżając je na korzyść. W odwołaniu z 10 lutego 2022 r. obrońca obwinionego podniósł następujące zarzuty:

1. naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść kwestionowanego orzeczenia, a to art. 68 ust. 4 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. - o radcach prawnych w zw. art. 117 § 2 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. oraz art. 68³ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych - przy jednoczesnym niezastosowaniu możliwości procesowych wynikających z przepisu art. 378a k.p.k. - poprzez przeprowadzeniu rozprawy dyscyplinarnej pod nieobecność ustanowionego obrońcy z wyboru, który usprawiedliwił swoją nieobecność i wniósł o wyznaczenie nowego terminu rozprawy, co w konsekwencji stanowiło naruszenie prawa obwinionego do obrony,
2. naruszenie przepisu art. 91 ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-COV 2 poprzez uznanie, że wyłącznie zaświadczenie od lekarza sądowego o niezdolności do stawiennictwa przed sądem stanowi usprawiedliwienie nieobecności;
3. art. 193 k.p.k. w związku z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych, które polegało na nieprzeprowadzeniu dowodu z opinii biegłego, która to opinia miałaby walor opinii sądowej i przypisaniu waloru takiej opinii dokumentowi prywatnemu sporządzonemu przez psychologa-grafologa;
4. art. 410 k.p.k. w związku z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych, które polegało na oparciu orzeczenia o dowody nieujawnione w toku rozprawy głównej, a „wiadome Sądowi z urzędu”

5. art. 168 zd. 2 k.p.k. w związku z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych, które polegało na braku zwrócenia uwagi stron na fakty jakie miały być znane sądowi z urzędu, a na których ostatecznie oparto rozstrzygnięcie;

6. art. 14 § k.p.k. w związku z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych (tj. wyrażonej w tym przepisie zasady skargowości) poprzez oczywiste wyjście poza granice skargi Rzecznika Dyscyplinarnego i skazanie obwinionego za czyn nieobjęty wnioskiem o ukaranie, podczas gdy zasada skargowości sformułowana w art. 14 § 1 k.p.k. wyznacza przedmiotowe granice rozpoznania sprawy przez sąd orzekający w fazie jurysdykcyjnej, który nie może wyjść poza granice określone przez oskarżyciela we wniosku inicjującym dane postępowanie;

7. art. 424§ 1 pkt 2 k.p.k. w związku z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych, które polegało na niedostatecznym wyjaśnieniu przez sąd I instancji podstawy prawnej kontrolowanego rozstrzygnięcia, a zwłaszcza sposobu rozumienia poszczególnych wzorców etycznego zachowania, które rzekomo obwiniony naruszył, co pozbawia stronę bierną kontroli prawidłowości stosowania przepisów materialnoprawnych w tej sprawie i podjęcia konstruktywnej polemiki.

a) W zakresie tego zarzutu wskazuję, że niemożliwym jest poprawne sformułowanie zarzutu odwołania w zakresie naruszenia dyspozycji przepisu art. 12 k.k. bądź art. 91 k.k. z uwagi na fakt, iż sąd dyscyplinarny nie przywołał żadnej podstawy prawnej opisując poszczególne czyny jako trwające od pewnego momentu w przeszłości do „chwili orzekania”

b) W zakresie tego zarzutu wskazuję, że doszło do naruszenia przepisów procedury mające istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia poprzez przyjęcie, iż część dowodów w sprawie nie wymaga przeprowadzenia albowiem są sądowi znane z urzędu, oparcie się na nich bez ich przeprowadzenia, a które jednocześnie stanowiły podstawę do skazania.

8. art. 413§ 2 pkt 1 k.p.k. w związku z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych, które polegało: a) na braku wskazania miejsca w jakim rzekomo miał popełnić delikty obwiniony, b) braku prawidłowego określenia czasu w jakim miało dojść do popełnienia deliktu, c) braku wskazania w opisie czynu, w jaki sposób miał działać obwiniony

9. art. 344a k.p.k. w zw. z art. 332 do 334 k.pk. pozostających w związku z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych, poprzez przyjęcie wniosku o ukaranie radcy prawnego, który nie odpowiada warunkom formalnym zarówno w zakresie brzmienia ustawowych elementów aktu oskarżenia jak i dowodów mających stanowić potwierdzenie prawdziwości zarzutów;

10. art. 438 pkt 3 k.p.k. w związku z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych, które polegało na:

a) przyjęcie posłużenia się dokumentem nie jako czyn ciągły ale jako ciąg przestępstw wymaga poczynienia ustaleń nie tylko w zakresie jednego czynu sprowadzającego się do użycia pełnomocnictwa przed notariuszem w dniu 4 lutego 2015 r. ale wielości takiego użycia albowiem zgodnie z treścią przepisu wymaga ustalenia co najmniej dwóch takich zachowań,

b) przyjęciu, że pełnomocnictwo udzielone obwinionemu zostało sfalszowane w sytuacji kiedy w materiale dowodowym istnieją dokumenty urzędowe potwierdzające, że J. B. A. był osobą uprawnioną do udzielenia obwinionemu pełnomocnictwa, zaś wniosek o wykreślenie go z rejestru został złożony dopiero w marcu 2015 r.

11. art. 4 § 1 k.p.k. w związku z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych poprzez niewyjaśnienie podstawy prawnej orzekania, określonej w orzeczeniu jako „Kodeks Etyki Radcy Prawnego” w sytuacji kiedy w czasie rzekomego popełnieniu deliktu dyscyplinarnego początkowo obowiązywała uchwała Nr 5/2007 VIII Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 10 listopada 2007 (Kodeks Etyki Radców Prawnych) następnie zmieniona uchwałą Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r., która to uchwała obowiązuje od dnia 1 lipca 2015 r.

12. art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. w związku z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych poprzez jednoznacznie błędną, nielogiczną i sprzeczną ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego oraz dowolną, a nie swobodną ocenę dowodu z zeznań B. T., której to zeznania powinny szczególnie budzić wątpliwości sądów, skoro działa w imieniu M. F., czyli podmiotu, który został wykreślony z rejestru handlowego w roku 2014 tj. przed wytoczeniem powództwa przed sądem na W. M. i nie ma obecnie możliwości występowania w charakterze reprezentanta rzekomych pokrzywdzonych.

13. art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. w związku z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych poprzez przyjęcie, że udzielone obwinionemu pełnomocnictwo zostało „sfalszowane” i że mając wiedzę o tym obwiniony dokonywał na jego podstawie jakichś czynności, podczas gdy w aktach sprawy znajduje się notarialnie oświadczenie J. B. A., że pełnomocnictwo z dnia 2 stycznia 2015 r. zostało podpisane przez niego;

14. art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. w związku z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych poprzez przyjęcie, że wyrok zaoczny sądu na W. M. został opatrzony w apostille, podczas gdy w rzeczywistości informacja o prawomocności tego wyroku pochodzi wyłącznie z maila wysłanego przez pełnomocnika strony przeciwnej, któremu sąd dyscyplinarny przypisuje pełnienie jakiejś funkcji urzędowej;

15. art. 8 k.p.k. w związku z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych poprzez przyjęcie jako podstawę ustaleń faktycznych treści wyroku innego organu bez poczynienia żadnych własnych ustaleń;

16. art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. w związku z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych poprzez przyjęcie, że obwiniony podejmował przed Sądem w (...). czynności w imieniu spółek (...) po dniu 24 lutego 2016 r. (wydanie drugiego zabezpieczenia roszczenia) oraz że posiadał pełnomocnictwo jako radca prawny podczas gdy faktycznie był dyrektorem w tych podmiotach, a nadto ustalenie, że podanie przed sądem w (...) podczas przesłuchania w charakterze świadka zawodu - prawnik, jest równoznaczne z byciem pełnomocnikiem procesowym;

17. art. 394§ 2 k.p.k. w związku z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych poprzez dopuszczenie dowodu bez wskazania tezy dowodowej na jaką okoliczność dowód jest przeprowadzany

18. art. 170§ 1 pkt 5 k.p.k. w związku z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych poprzez oddalenie wniosków dowodowych obwinionego jako zmierzających do przedłużenia postępowania w sytuacji kiedy wnioski takie zostały złożone w odpowiedzi na wniosek o ukaranie czyli 1,5 roku przed wydaniem orzeczenia;

Wskazując na powyższe zarzuty obrońca obwinionego wnosił między innymi o:

1. rozważanie przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych czy w przedmiotowej sprawie, na podstawie art. 436 k.p.k. w zw. z art 74¹ ustawy o radcach prawnych, zasadnym nie będzie ograniczyć rozpoznanie środka odwoławczego tylko do poszczególnych uchybień, podniesionych przez skarżącego w odwołaniu od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego, tj. w zakresie zarzutu naruszenia art. 68 ust. 4 ustawy o radcach prawnych w zw. art. 117§2 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k., polegającym na przeprowadzeniu rozprawy dyscyplinarnej pod nieobecność ustanowionego obrońcy z wyboru, który usprawiedliwił swoją nieobecność i wniósł o wyznaczenie nowego terminu rozprawy, co w konsekwencji stanowiło naruszenie prawa obwinionego do obrony, gdyż rozpoznanie w tym zakresie jest wystarczające do wydania orzeczenia, a rozpoznanie pozostałych uchybień byłoby przedwczesne lub bezprzedmiotowe dla dalszego toku postępowania

w przypadku uznania przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny, że w przedmiotowej sprawie nie zachodzi okoliczność na jaką obrońca wskazał w punkcie poprzedzającym wniośł

2. na podstawie art 437 k.p.k. w związku z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych o uchylenie zaskarżonego orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych, w całości i przekazanie sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania z uwagi na konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny na rozprawie w dniu 29 sierpnia 2022 r. wydał orzeczenie, w którym:

- I. uchylił w całości zaskarżone orzeczenie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu Okręgowej Izby Radców Prawnych
- II. orzeczenie o kosztach postępowania odwoławczego pozostawił Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu Okręgowej Izby Radców Prawnych .

Uzasadniając niniejsze rozstrzygnięcie w pierwszej kolejności należy wskazać, że podstawą odpowiedzialności dyscyplinarnej radcy prawnego jest ustawa o radcach prawnych stosowana w związku z Kodeksem Etyki Radcy Prawnego. Zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych radca prawny podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź za naruszenie swoich obowiązków zawodowych. Na podstawie art. 74¹ pkt 1 i pkt 2 ustawy o radcach prawnych w sprawach nieuregulowanych do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego

oraz rozdziałów I-III Kodeksu karnego.

W myśl art. 437 § 1 KPK po rozpoznaniu środka odwoławczego sąd orzeka o utrzymaniu w mocy, zmianie lub uchyleniu zaskarżonego orzeczenia w całości lub w części. Zgodnie z art. 437 § 2 KPK sąd odwoławczy zmienia zaskarżone orzeczenie, orzekając odmiennie co do istoty, lub uchyla je i umarza postępowanie; w innych wypadkach uchyla orzeczenie i przekazuje sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Na podstawie art. 438 pkt 2 KPK orzeczenie ulega uchyleniu lub zmianie w razie stwierdzenia obrazy przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia. Jest to tzw. względna przyczyna odwoławcza.

Zgodnie z dyspozycją z art. 433 § 2 KPK na sędzie odwoławczym ciąży obowiązek rozważenia wszystkich zarzutów i wynikających z nich wniosków wskazanych w apelacji. Nakaz ten ma charakter bezwzględny. Jednak wyjątkiem jest art. 436 KPK pozwalający ograniczyć rozpoznanie zarzutów, jeżeli jest to wystarczające do wydania orzeczenia (dotyczy to na ogół sytuacji wskazanych w art. 439 § 1 KPK lub innych skutkujących koniecznością uchylenia orzeczenia bez względu na zasadność pozostałych podniesionych zarzutów). Wyjątek ten sprowadza się zatem bądź do zaistnienia bezwzględniej przesłanki odwoławczej, bądź tego stopnia skuteczności części postawionych zarzutów, że rozpoznawanie pozostałych, z uwagi na konieczność uchylenia wyroku, byłoby bezprzedmiotowe lub przedwczesne (tak wyrok SN z 4.10.2005 r., V KK 241/05, OSNwSK 2005, Nr 1, poz. 1794).

Wydając orzeczenie uchylające i przekazujące sprawę do ponownego rozpoznania Wyższy Sąd Dyscyplinarny uczynił to po rozpoznaniu jedynie dwóch zarzutów odwoławczych, działając na podstawie art. 436 k.p.k. zgodnie, z którym sąd może ograniczyć rozpoznanie środka odwoławczego tylko do poszczególnych uchybień, podniesionych przez stronę lub podlegających uwzględnieniu z urzędu, jeżeli rozpoznanie w tym zakresie jest wystarczające do wydania orzeczenia, a rozpoznanie pozostałych uchybień byłoby przedwczesne lub bezprzedmiotowe dla dalszego toku postępowania.

Po pierwsze, WSD rozpatrzył zarzut naruszenia przepisów postępowania mającego istotny wpływ na treść kwestionowanego orzeczenia, a to art. 68 ust. 4 ustawy - o radcach prawnych w zw. art. 117§ 2 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. oraz art. 68³ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych - przy jednoczesnym niezastosowaniu możliwości procesowych wynikających z przepisu art. 378a k.p.k. - poprzez przeprowadzeniu rozprawy dyscyplinarnej pod nieobecność ustanowionego obrońcy z wyboru, który usprawiedliwił swoją nieobecność i wniósł o wyznaczenie nowego terminu rozprawy, co w konsekwencji stanowiło naruszenie prawa obwinionego do obrony.

Na rozprawie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego, w dniu 11 grudnia 2022 r. dopuszczono dowód z dokumentów jak również oddalono wnioski dowodowe obrony, brak zaś odroczenia rozprawy, mimo przedłożenia przez obrońcę obwinionego zwolnienia lekarskiego, doprowadził do zamknięcia przewodu sądowego bez umożliwienia obrońcy odniesienia się w zakresie postępowania dowodowego oraz przedstawienia końcowego stanowiska w sprawie.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny nie podzielił poglądu przedstawionego w orzeczeniu OSD, że usprawiedliwienie nieobecności obrońcy obwinionego na końcowej rozprawie było niewystarczające. Przede wszystkim zaś nie podzielił stanowiska, że niezdolność do pracy nie oznacza niezdolności do wzięcia udziału w czynnościach procesowych. W ocenie WSD, praca radcy prawnego czy adwokata będącego obrońcą w sprawie karnej, bądź dyscyplinarnej polega m.in. właśnie na występowaniu przed sądem - a zatem wykazując niemożność świadczenia pracy obrońca wykazał również niemożność stawiennictwa przed sądem dyscyplinarnym.

Po drugie WSD, dokonując analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego, oraz uzasadnienia orzeczenia I instancji doszedł do wniosku, że przewód sądowy należy powtórzyć w całości. Na konieczność taką wskazywał obrońca obwinionego wnioskując w złożonym odwołaniu o tokowe powtórzenie.

W ocenie WSD zebrany w sprawie materiał dowodowy, chociaż obszerny, nie rozstrzyga bazowych w sprawie kwestii.

W pierwszej kolejności w oparciu o przepisy obowiązujące na W. M. należało ustalić, kto był uprawniony do reprezentacji w spółkach (...) oraz (...) w okresie objętym wnioskiem o ukaranie. Ustalenia takiego winno dokonać się w oparciu obowiązujący na tym obszarze publiczny rejestr - a w przypadku ustalenia, że taki nie istnieje, sięgnąć dopiero po orzeczenia sądów. Precyzyjne ustalenie na podstawie wiarygodnych dokumentów publicznych składu organów uprawnionych do reprezentacji obu wskazanych wyżej podmiotów pozwoliłoby na weryfikację zasadności zarzutu, że obwiniony nie był dyrektorem, czy też wyższym urzędnikiem w przedmiotowych spółkach. Jest to kluczowa kwestia, dopiero po przesądzeniu, której można zarzucić działanie bez umocowania (czyn nr 1) czy działanie w warunkach konfliktu interesów (czyn nr 4). W przypadku zatem wskazywanych czynów nr 1 i 4 istnieje konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości.

W zakresie czynów nr 2 i 3 - tj. niezłożenia sprawozdania z czynności wykonanych w imieniu (...) oraz (...) oraz niezwrócenia wymienionych w opisie czynów dokumentów - Wyższy Sąd Dyscyplinarny zwraca uwagę na konieczność pogodzenia tych zarzutów zwłaszcza zarzutu nr 2 z

zarzutem nr 1. Mianowicie trzeba przy ponownym rozpoznaniu sprawy rozstrzygnąć, czy przy zasadności zarzutu działania bez umocowania w imieniu wymienionych podmiotów zasadne byłoby żądanie złożenia sprawozdania z wykonywanych czynności. W zasadzie, aby zarzucić nienależyte wykonywanie zawodu w postaci niezłożenia sprawozdania i niezwrócenia dokumentów należałoby wykazać, że taki obowiązek istniał, wskazać według jakiego reżimu prawnego a potem przejść do uzasadnienia zarzutu odpowiednio go konkretyzując. Tych elementów nie zawiera ani materiał dowodowy sprawy ani uzasadnienie orzeczenia OSD. Tak więc, w przypadku także tych zarzutów zaistniała potrzeba przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego.

W zakresie czynu nr 5 zaskarżonego orzeczenie, w ocenie WSD należy w pierwszej kolejności ustalić czy w dniu 2 stycznia 2015 r. J. B. A. był upoważniony do działania w imieniu Spółki (...) z siedzibą na (...). Także w tym wypadku ustalenie to winno zostać poczynione w oparciu o publiczny rejestr prowadzony przez odpowiednie władze R. C. - a dopiero w przypadku ustalenia, że takowy nie istnieje - posłużenie się innymi dowodami. Powyższe ustalenia mogłyby być punktem wyjścia do postawienia i uzasadnienia zarzutu posługiwanie się nieważnym pełnomocnictwem. Co do posługiwania się pełnomocnictwem sfalszowanym sąd I instancji musi dokonać oceny w oparciu o istniejący materiał dowodowy w postaci, kopii pełnomocnictw, opinii biegłego, dwóch sprzecznych oświadczeń mocodawcy oraz ujawnionego na rozprawie w dniu 29 sierpnia 2022 r. protokołu z przesłuchania J. B. A..

Dodatkowo Wyższy Sąd Dyscyplinarny zwraca uwagę na to, że niektóre z zarzucanych czynów miały miejsce przed 1 lipca 2015 r. a więc pod rządami Kodeksu Etyki Radcy Prawnego z 2007, co wymagało odpowiedniego opisanie w podstawie prawnej orzeczenia.

W zakresie czynu z pkt 5 zaskarżonego orzeczenia Wyższy Sąd Dyscyplinarny wskazuje, że nie ma racji bytu opis czynu polegający na tym, że zarzuca się obwinionemu popełnienie deliktu dyscyplinarnego począwszy od września 2015 roku a następnie w dalszej części zarzutu używa terminu „...poprzez m.in. zawarcie w dniu 4 lutego 2015 w imieniu spółki...”. Przy ponownym rozpoznawaniu sprawy należy tę sprzeczność usunąć.

Na podstawie art. 436 KPK Wyższy Sąd Dyscyplinarny odstąpił od badania pozostałych zarzutów odwołania. Skoro uwzględnieniu podlegały dwa z zarzutów odwołania, a ich skutkiem musiało być uchylene orzeczenie w zaskarżonej części, to uprawnione było ograniczenie rozpoznania odwołania przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny tylko do tych zarzutów.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak na wstępie.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 70⁶ ustawy o radcach prawnych. Z przepisu art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych wynika, że w razie ukarania koszty postępowania ponosi obwiniony; w pozostałych przypadkach koszty dochodzenia i postępowania przed okręgowym sądem dyscyplinarnym pokrywa właściwa Okręgowa Izba Radców Prawnych, a koszty postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym- Krajowa Izba Radców Prawnych. Tym samym w efekcie zapadłego rozstrzygnięcia odwoławczego konieczne było pozostawić rozstrzygnięcie o zryczałtowanych kosztach postępowania odwoławczego Okręgowej Izbie Radców Prawnych w zależności od wyniku sprawy.